
Informe sobre pensions contributives

Maig 2010

Elaborat per

CCOO DE CATALUNYA ALERTA QUE LA CONGELACIÓ DE LES PENSIONS CONTRIBUTIVES L'ANY 2011 AUGMENTARÀ EL RISC DE POBRESA DELS PENSIONISTES

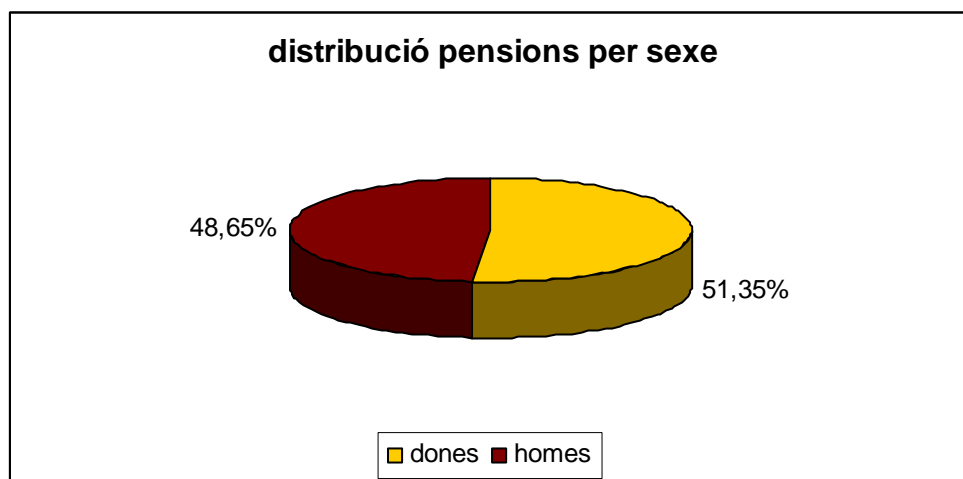
Més de la meitat de les pensions contributives estan per sota del llindar de risc a la pobresa, 624,85€ al mes

CCOO de Catalunya es manifesta radicalment en contra de la no revalorització de les pensions per a l'any 2011. En primer lloc, es tracta d'un atac a la concertació social i al Pacte de Toledo, perquè és una mesura determinada de forma unilateral pel Govern. En segon lloc, suposa la vulneració dels Acords de pensions i la retallada de drets establerts a la Llei de la Seguretat Social. I, per últim, és una mesura injusta, injustificada i antieconòmica que no compensarà l'impacte sobre el benestar dels pensionistes.

escenari

El nombre total de pensions contributives en vigor a Espanya¹, tenint en compte tots els règims de la Seguretat Social i totes les tipologies de pensions, és de **8.629.461**. D'aquestes, **1.542.903** són a Catalunya, el que representa el **17,9%** del total.

Gràfic 1

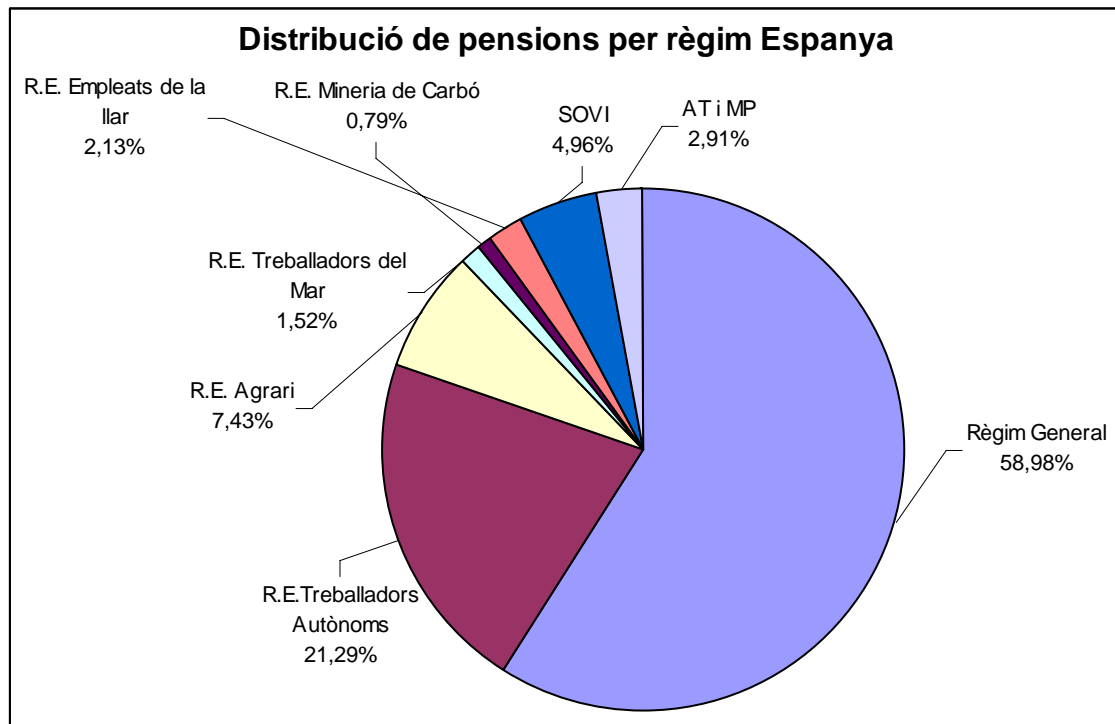
Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

¹ Dades a 1 d'abril de 2010

distribució per Règims de la Seguretat Social:

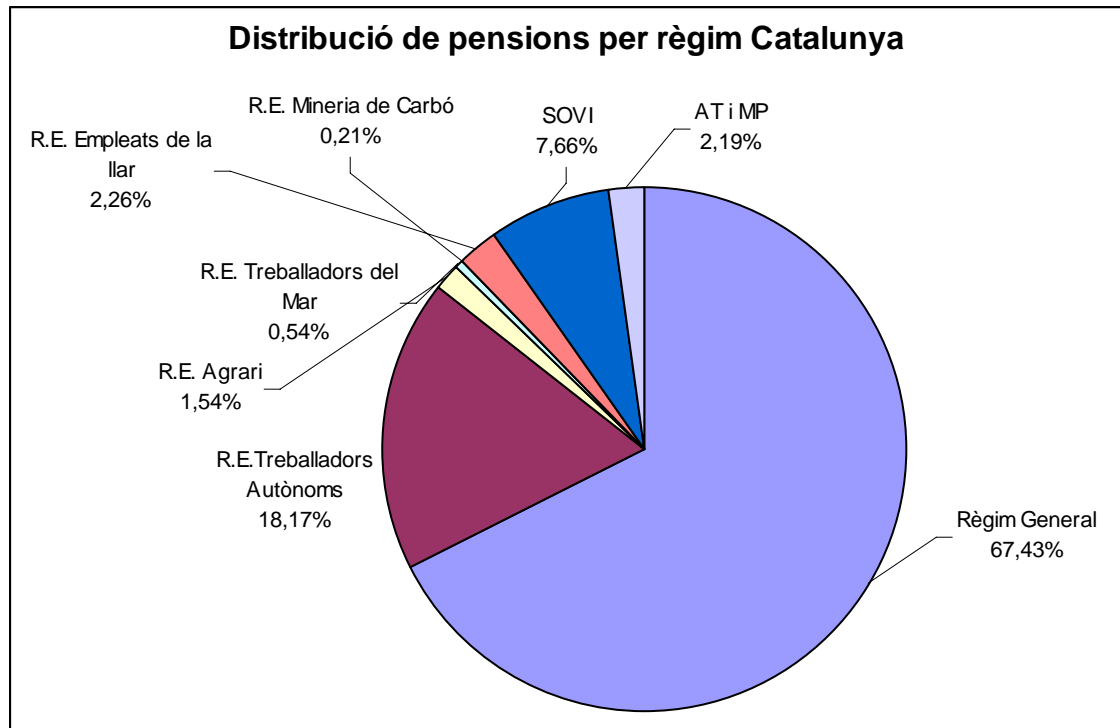
RÈGIMS DE LA SEG. SOCIAL	Espanya	Catalunya
Règim General	5.098.144	1.041.995
R.E. Treballadors Autònoms	1.839.964	280.830
R.E. Agrari	642.582	23.784
R.E. Treballadors del Mar	131.274	8.410
R.E. Minería de Carbó	68.215	3.183
R.E. Empleats de la llar	183.841	34.896
SOVI	428.414	118.381
Acc. Treball i Malalties Profes.	251.611	33.845
TOTAL	8.644.045	1.545.324

Gràfic 2

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic 3

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

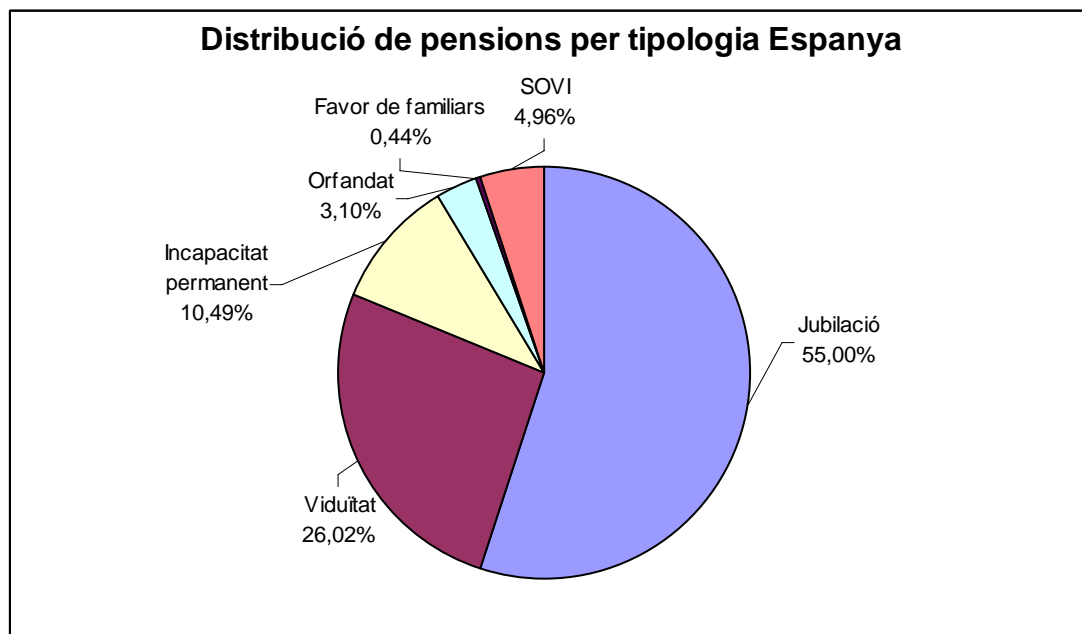
L'anàlisi de les dades permet comprovar com la majoria de pensions es concentra en el Règim General, el format per les persones assalariades per compte d'altre, seguit de lluny pel Règim Especial de Treballadors Autònoms. La resta de Règims Especials se situen a major distància, destacant el caràcter residual del Règim Especial de la Mineria de Carbó.

Les principals diferències entre la distribució per règims entre Catalunya i Espanya és que el pes del Règim General a Catalunya és superior que a Espanya (67,4% i 59%, respectivament) així com el SOVI (Seguro Obligatorio de Vejez e Invalidez), que a Catalunya representa el 7,66% del total, mentre que a Espanya només el 4,96%. En nombre de pensions, només a Catalunya es concentra el 27,63% del total de pensionistes del SOVI estatals. Així mateix, Catalunya presenta menor incidència sobre el total de pensions dels Règims Especials de la Mineria del Carbó, de Treballadors del Mar i, sobretot, del REASS, i una lleugera inferioritat del pes del Règim Especial d'Autònoms que la mitjana espanyola.

distribució per tipologia de pensions:

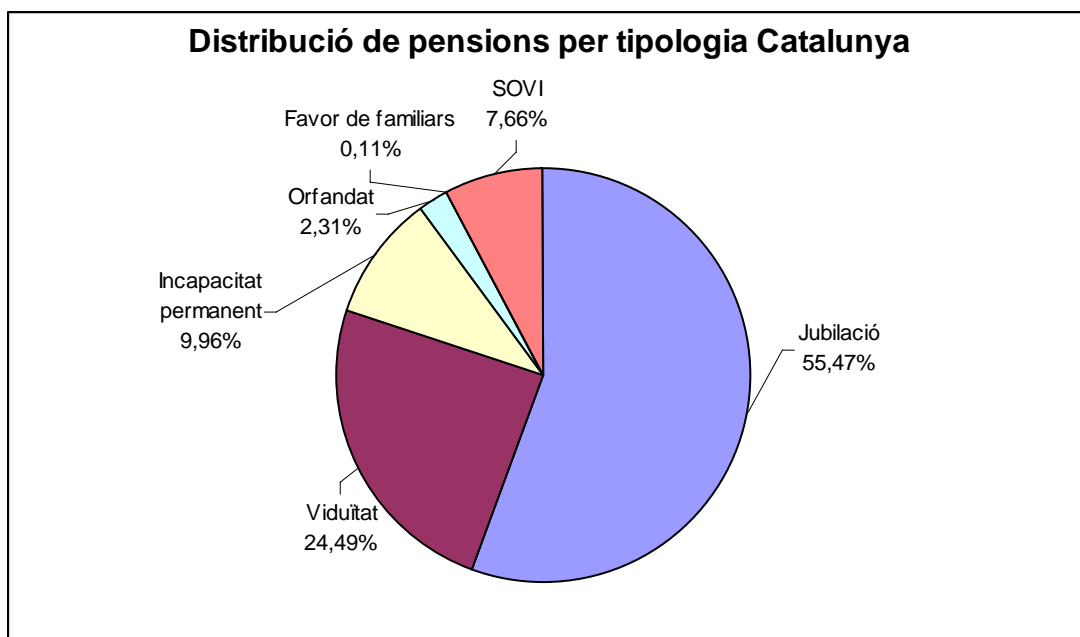
TIPUS DE PENSÍO	Espanya	Catalunya
Jubilació	4.754.045	857.122
Viduïtat	2.248.766	378.420
Incapacitat permanent	906.924	153.988
Orfandat	268.214	35.717
Favor de familiars	37.682	1.696
SOVI	428.414	118.381
SOVI jubilació	364.798	99.521
SOVI viduïtat	37.960	6.340
SOVI Incapacitat permanent	25.656	12.520
TOTAL	8.644.045	1.545.324

Gràfic 4

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

Gràfic 5

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

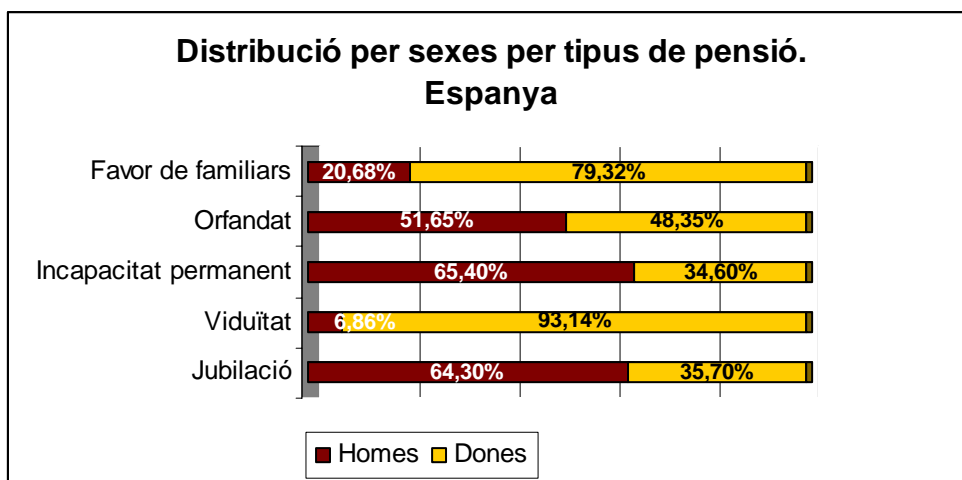
La distribució per tipus de pensió és molt similar a Espanya que a Catalunya. Destaca la pensió de jubilació, a continuació, a distància, la de viduitat, la incapacitat permanent i, en una proporció molt inferior la orfandat i el favor de familiar. Destaca el fet de que les pensions del SOVI són proporcionalment més nombroses a Catalunya que a Espanya.

En aquest punt és important destacar la distribució per sexes per tipus de pensió, donat que té una incidència, com veurem més endavant, en la quantia mitjana de la pensió. En aquest cas, tenim en compte les dades estatals.

distribució per sexes de cada tipus de pensions:

TIPUS DE PENSIÓ	Homes	Dones
Jubilació	59,2%	40,8%
Viduitat	6,86%	93,14%
Incapacitat permanent	65,4%	34,6%
Orfandat	51,65%	48,35%
Favor de familiars	20,68%	79,32%

Gràfic 6

Font: elaboració pròpia a partir de dades de la Seguretat Social

La majoria de pensionistes de jubilació i d'incapacitat són homes (entorn del 65% en ambdós casos). En canvi, menys del 7% de les pensions de viduïtat corresponen a homes. El reduït nombre de dones que accedeixen a pensions contributives generades per elles mateixes i l'elevat nombre de dones que perceben pensions de viduïtat (generades pels seus cònjuges) és el reflex del mercat de treball espanyol, i d'una realitat social i cultural marcada per l'escassa presència de dones en el treball remunerat.

distribució de pensions per quantia mitjana per règims

RÈGIMS DE LA SEG. SOCIAL	Espanya	Catalunya
Règim General	923,46	941,87
R.E. Treballadors Autònoms	545,62	606,43
R.E. Agrari	518,41	488,34
R.E. Treballadors del Mar	842,84	800,64
R.E. Minería de Carbó	1.349,96	1.306,69
R.E. Empleats de la llar	476,02	472,81
SOVI	359,01	364,73
MITJANA	776,44	800,27

Es poden comprovar les enormes diferències que es donen entre les quanties mitjanes entre els diferents règims de la Seguretat Social. Mentre que el Règim Especial de la Minería de Carbó se situa entorn dels 1.300€ mensuals, el règim especial de empleats de la llar, clarament

feminitzat i amb elevats nivells de desregularització i precarietat laboral, se situa en uns 470€ al mes, poc més d'un terç que la mineria. Ha de tenir-se en compte que el SOVI és una assegurança extingida que no genera nous beneficiaris i que té un caràcter intermedi entre les prestacions contributives i les assistencials.

Pel que fa a les quanties mitjanes, en tots els règims, excepte aquells amb menor incidència al nostre país (REASS, Treballadors del Mar i Minería), així com la pensió mitjana, Catalunya presenta lleugers increments respecte la resta de l'Estat.

distribució de pensions per quantia mitjana per tipus de pensió

TIPUS DE PENSIÓ	Espanya	Catalunya
Jubilació	880,15	893,02
Viduitat	570,49	571,27
Incapacitat permanent	847,86	897,56
Orfandat	349,69	346,26
Favor de familiars	457,95	446,31
SOVI	363,92	359,01
SOVI jubilació	361,94	365,70
SOVI viduitat	327,04	333,58
SOVI Incapacitat permanent	364,73	365,17
MITJANA	776,44	800,27

Les pensions d'Incapacitat Permanent i Jubilació són les més elevades, pràcticament presenten la mateixa quantia mitjana a Catalunya (casi 900 € mensuals), a Espanya se situen una mica per sota, sobretot la d'invalidesa. Això és degut a que són les pensions amb majors percentatges sobre la Base Reguladora (en funció del nombre d'anys cotitzats i l'edat en cas de la jubilació i del grau d'incapacitat i la causa de la mateixa, en la IP). Cal recordar que són majoritàriament masculines.

Per la seva banda, les pensions de viduitat, casi idèntiques a Catalunya i Espanya, són les més baixes, si es té en compte que les pensions d'orfandat tenen un caràcter temporal, donat que són pensions vitalícies i, en molts casos, la única font d'ingressos per a la persona beneficiària que, en la immensa majoria dels casos és una dona. Les

pensions del SOVI són les més reduïdes, en part per com ja hem comentat anteriorment, el seu caràcter híbrid.

Pensions per trams de quantia

L'anàlisi de les pensions per trams de quantia ens permet agrupar pensionistes que no assolixen determinats nivells de renda.

- **quantia inferior a la pensió mínima més baixa** (pensió mínima de viduïtat per a menors de 60 anys: 544,90€/mes)

- més de 2,6 milions de pensionistes es troben en aquesta situació
- dels mateixos, el 72,58% són dones

- **quantia inferior al Salari Mínim Interprofessional: 633,30€/mes i al llindar de risc a la pobresa² en llars composades per una única persona: 624,85€/mes**

- 4.828.758 pensionistes no assolixen el nivell de SMI
- el 69,14% són dones

- **quantia inferior al llindar de risc a la pobresa en llars composades per dues persones: 937,28 €/mes)**

- 6.349.912 persones tenen pensions per sota del llindar de risc a la pobresa per a llars de 2 persones
- dels mateixos, el 60% són dones

² el llindar de risc a la pobresa per composició de la llar és un indicador que es fixa en el 60% de la mitjana dels ingressos disponibles a les llars catalanes. És fruit de l'Enquesta de Condicions de Vida de l'Institut d'Estadística de Catalunya. L'any 2008, darrer any de publicació, el llindar en un llar amb un adult era de 8.748 €/any, en una llar amb dos adults 13.122 €/any

- **quantia inferior a 1.000€**

- 6.667.500 pensionistes no són mileuristes a Espanya
- el 60% són dones
- cal tenir en compte que la pensió mínima més alta és de 1.087,80€ per a Gran Invalidesa (persona que necessitat l'ajut d'un tercer per a dur a terme les activitats bàsiques de la vida) amb cònjuge a càrrec

- **quantia superior a 2.000€**

- només 1.961.891 pensions a Espanya superen els 2.000€
- només el 21,47% són dones

Aquest anàlisi ens permet comprovar que, el 58% de les pensions a Espanya estan per sota del llindar de risc a la pobresa per a llars amb una persona i més del 25% per sota del llindar de pobresa per a llars amb dues persones.

Una gran proporció de dones pensionistes sobreviuen amb pensions, superiors a la mínima, però de quantia inferior al llindar de risc a la pobresa.

Molts pensionistes no perceben cap renda complementària a la pensió.

Només el 20% de les pensions contributives superen els 1.000€/mes, tenint en compte que moltes d'elles són la única font d'ingressos de llars amb més d'una persona. El 60% de les pensions de menys de 1.000€ són de dones.

Hi ha menys de 2 milions de pensions superiors a 2.000€, una quarta part del total.

L'elevat nombre de persones aturades, moltes d'elles joves, fa pensar que moltes llars de pensionistes funcionen com a aixopluc econòmic de membres de la família que han perdut llur ocupació.

Davant d'aquest escenari podem afirmar que el risc de pobresa de més de 6 milions de pensionistes del nostre país creixerà l'any vinent com a conseqüència de la no revalorització de les pensions. Encara més si tenim en compte que l'indicador de risc a la pobresa es va calcular el 2008 (no té en compte l'evolució dels preus de 2009 ni de 2010), és a dir, es té més risc a la pobresa amb ingressos superiors, i que l'IPC està augmentant els darrers mesos, el que suposarà una pèrdua del poder adquisitiu dels pensionistes per a l'any 2011 en no actualitzar-se la pensió amb la variació dels preus.

La mesura de congelar les pensions contributives, a més d'injusta, en vista del nivell de quantia de la majoria de les mateixes i de les conseqüències sobre el risc a la pobresa a la qual poden veure's abocats molts pensionistes i les seves famílies, és antieconòmica, ja que provocarà la contracció del consum, i per tant de la demanda, donada la pèrdua de la capacitat de compra de milions de persones al nostre país.